

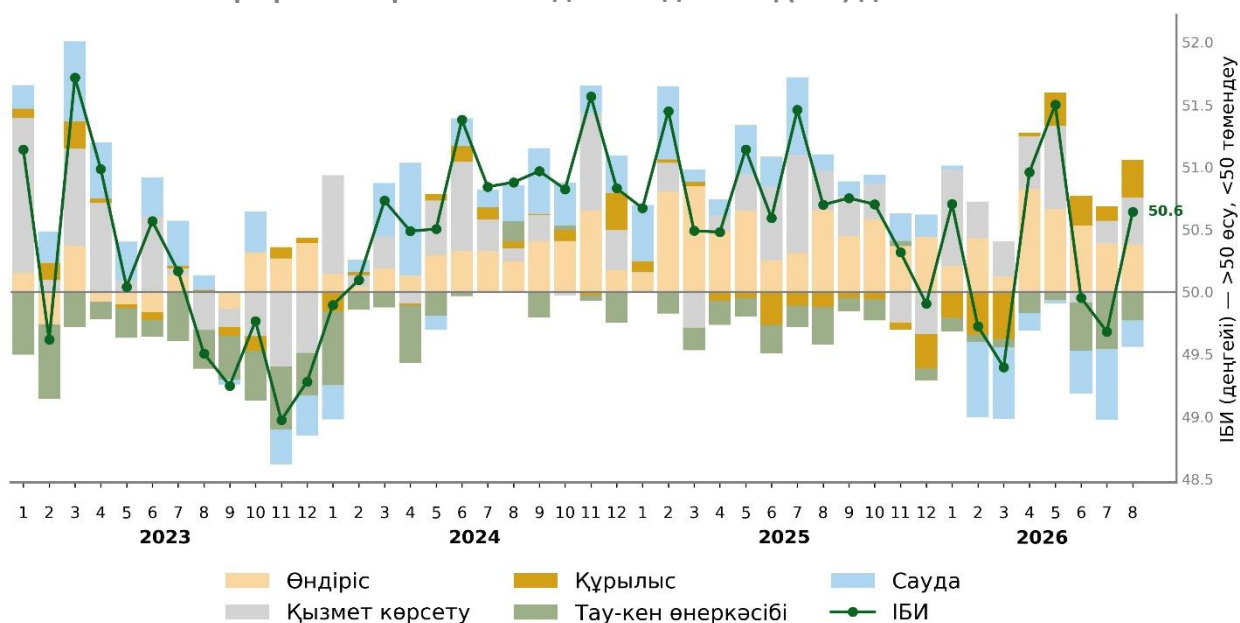
ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

Іскерлік белсенділік индексі

2026 Тамыз

2026 жылдың тамыз айында іскерлік белсенділік индексі оң аймаққа өтіп, 50,6-ны құрады.

1-график. Іскерлік белсенділік индексінің (ІБИ) динамикасы

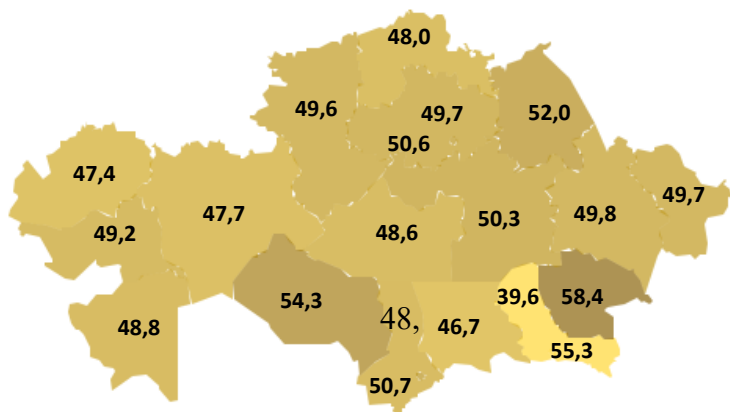

Құрылыс, өндіріс және қызмет көрсету секторларында іскерлік белсенділіктің жақсарғаны байқалады. Бұл салалардағы индекстер өсім аймағында қалып, тиісінше **54,8**, **52,1** және **50,9**-ды құрады (шілдеде – 51,8, 52,1 және 50,4). Сауда және тау-кен өндіру өнеркәсібіндегі индекстер де жақсарғанымен, олар әлі де теріс аймақта қалып, тиісінше **48,8** және **48,6** құрады (шілдеде – 46,8 және 47,1). Құрылыс саласында жаңа тапсырыстар көлемі мен жұмыспен қамту деңгейінің артқаны байқалды. Өндіріс саласында да өндірістік көрсеткіштердің жақсарғаны тіркелді.

2-график. Тамыз айындағы өңірлер бойынша ІБИ

7 өңірде іскерлік белсенділік жақсарды.

Индекстің ең жоғарғы мәні Жетісу облысында (58,4), ең төменгі мәні Алматы облысында (39,6) тіркелді.

Бизнес-ахуал индексі

2026 жылғы тамызда бизнес-ахуал индексі 10,7-ні құрады. Бизнесі жүргізудің қазіргі жағдайына берілген баға төмендеді, ал болашақ жағдайларына берілген баға айтарлықтай өзгерген жоқ.

3-график. Бизнес-ахуал индексінің (БАИ) динамикасы*

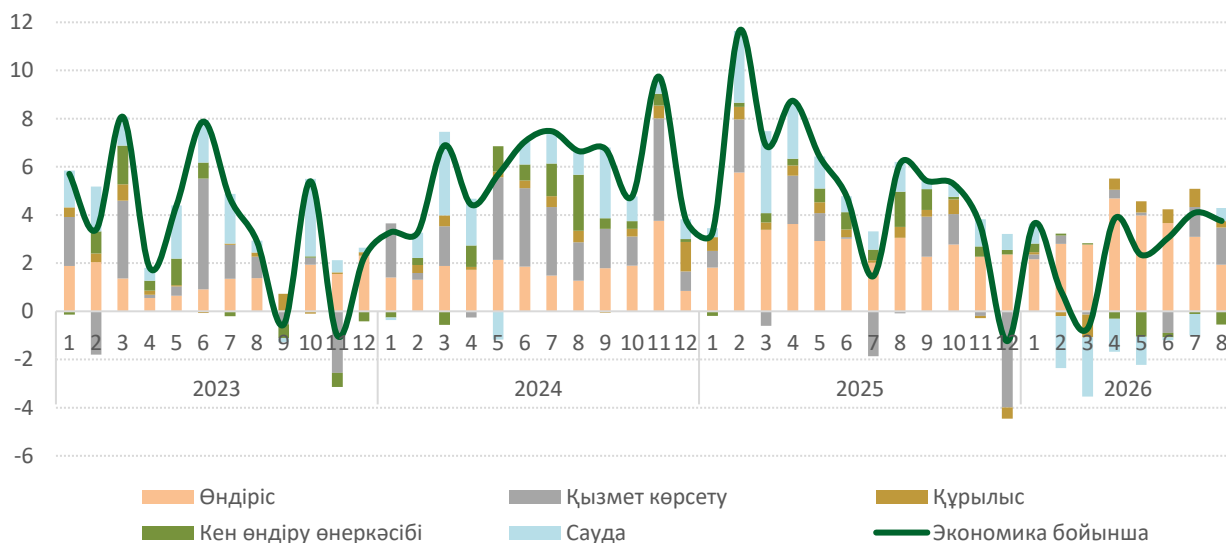

* Қазіргі және болашақ бизнес-ахуалды бағалау үшін жауаптар теңгерімі (ЖТ) қолданылады. Ол — бизнес-ахуалдың өзгерісіне қатысты сұрақтарға берілген оң және теріс жауаптар арасындағы айырмашылық. Индекс мәні 0-ден жоғары болса — ахуалдың жақсарғанын, төмен болса — нашарлағанын білдіреді

Кәсіпорындар өнімдеріне сұраныс жақсарды

Сұраныстың жақсаруы тау-кен өндіру өнеркәсібінен басқа барлық секторларда байқалды. Респонденттер сұраныстың өзгеруін оң бағалады, ал коммуникацияларға және қаржылық ресурстарға қолжетімділікті бейтарап бағалады. Қалған факторлар бойынша (салықтық жүктеме, бизнесті қорғау мәселелері) бағалар теріс күйінде қалды.

4-график. Сұраныстың өзгеру динамикасы (ЖТ)* секторлардың әсері

* Сұранысты бағалау үшін жауаптар теңгерімі (ЖТ) қолданылады. Ол — сұраныстың өзгерісіне қатысты сұрақтарға берілген оң және теріс жауаптар арасындағы айырмашылық. Индекс мәні 0-ден жоғары болса — ахуалдың жақсарғанын, төмен болса — нашарлағанын білдіреді.

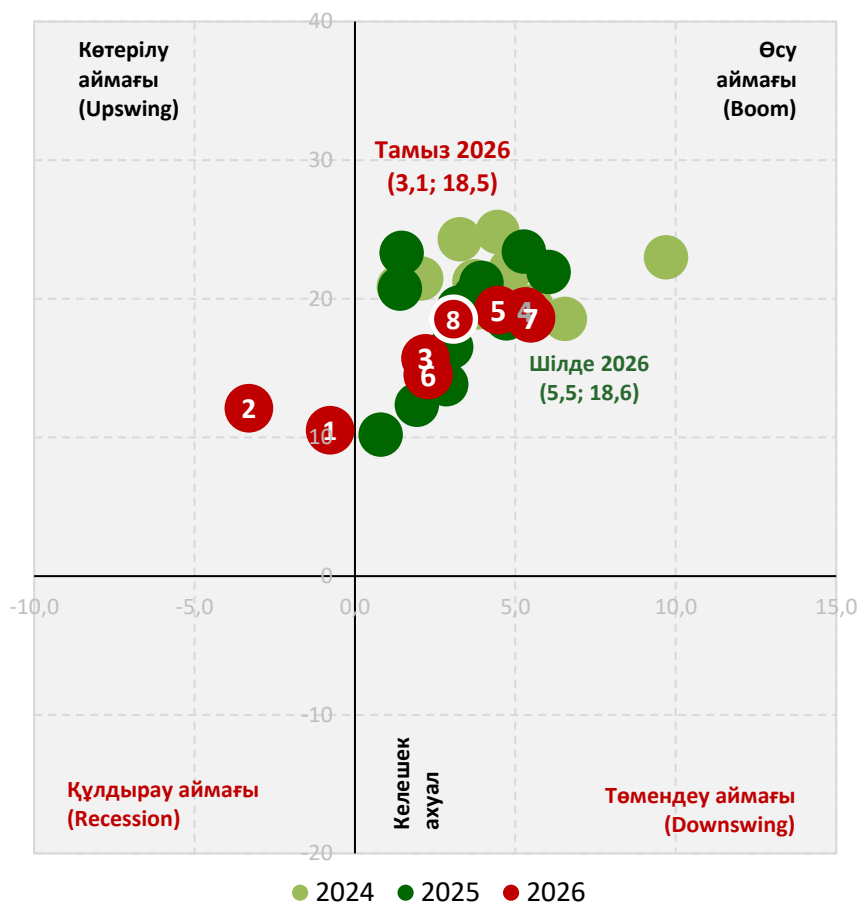
5-график. Бизнес-цикл «сағаты»*

2026 жылғы тамызда бизнес-цикл «сағатының» көрсеткіші өсу аймағында қалды.

Бизнесті жүргізудің қазіргі жағдайына берілген баға төмендеді, жауаптар балансы 3,1-ді құрады.

Алдағы алты айға арналған бизнес жағдайларының бағасы айтарлықтай өзгермей, 18,5-ті құрады.

*Бизнес-цикл «сағаты» берілген уақытта экономиканың циклдің қай фазасында болғанын көрсетеді. Оны құру үшін қазіргі ахуалды (X осі бойынша) және келешек ахуалды (Y осі бойынша) бағалау бойынша деректер қолданылады.

**Қазақстан Ұлттық Банкі есептейтін индекстер елдегі басқа ұйымдар жариялайтын қазақстандық кәсіпорындардың іскерлік белсенділігі бойынша ұқсас көрсеткіштерден өзгеше болуы мүмкін. Бұл айырмашылықтар респонденттер іріктемесінің салалық және өңірлік құрылымындағы ерекшеліктерге, сондай-ақ қолданылатын есептеу әдіснамасының айырмашылықтарына байланысты. Осыған орай, аталған индекстерді тікелей салыстыру үшін емес, бірін-бірі толықтыратын ақпарат ретінде қарастырған жөн.

ӘДІСНАМАЛЫҚ ТҮСІНДІРМЕ

---

¹ Ақпарат нақты сектор мониторингіне қатысушы кәсіпорындар арасында ай сайын жүргізілетін сауалнама нәтижесіне сай дайындалды.

² Іскерлік белсенділік индексі жаңа тапсырыстар көлемі, жұмыспен қамту деңгейі, жаңа өнім көлемі, тауарлы-материалдық қорлардың көлемі, жеткізу мерзімі сияқты кәсіпорындар көрсеткішінің жиынтық өзгерісі ретінде есептеледі.

³ Іскерлік белсенділік индексін есептеу үшін диффузиялық индекс (ДИ) пайдаланылады. Ол әрбір көрсеткіш бойынша оң жауап берген кәсіпорындар үлесінің және өзгеріссіз жауаптардың жартысының үлес қосындысы (үлестер салмақтанып есептеледі) ретінде есептеледі. Бұл индекс көрсеткіштің өзгеру динамикасын сипаттайтын жалпыланған индикатор саналады.

⁴ Бизнес-ахуал индексін (БАИ) есептеуде Ifo неміс зерттеу институтының әдістемесіне сәйкес осы айдағы бизнес-жағдайлардың көрсеткіштері (АЖ) және болашақ 6 айдағы бизнес-жағдайлардың күтілетін өзгерістері (БЖ) бойынша жауаптар теңгерімі (ЖТ) пайдаланылады:

$$\text{БАИ}^* = \sqrt{(\text{ЖТ}(\text{АЖ}) + 200) * (\text{ЖТ}(\text{БЖ}) + 200)} - 200$$

мұндағы, ЖТ – жауаптар теңгерімі

АЖ – ағымдағы экономикалық жағдай БЖ – болашақтағы экономикалық жағдай

⁵ ЖТ (жауаптар теңгерімі) бизнес-шарттардың өзгеруі туралы сұрақтарға берілген оң және теріс жауаптардың үлесі арасындағы айырма ретінде есептеледі. Кәсіпорындар ұсынылған үш жауаптың біреуін таңдайды: «жақсарды», «өзгерген жоқ» және «нашарлады». Жауаптардың үлесі салмақтана отырып есептеледі.

⁶ Ifo зерттеу институты жасаған бизнес-цикл «сағаты» – бұл екі нөлдік сызықтың қиылысуымен төрт квадрантқа бөлінген диаграмма (координаттар жүйесі). Олар іскерлік жағдай тұрғысынан экономикалық циклдің төрт кезеңін білдіреді: көтерілу, өсу, төмендеу, құлдырау. Егер ағымдағы жағдайларды бағалау теріс болса, ал күтулер оң болса – экономикасы көтерілу фазасында, егер ағымдағы жағдайларды бағалау және күтулер оң болса – онда экономика өсу фазасында т.с.с.

⁷ Диаграммалардағы деректер маусымдық фактордың әсерінен тазартылған.

⁸ Алдыңғы айлардың динамикасында маусымдық тазалауға және жалпы қосылған құнды (ЖҚҚ) нақтылауға байланысты өзгерістер болуы мүмкін.

⁹ Секторлар бойынша егжей-тегжейлі ақпарат (сұрыптау туралы ақпарат, индикаторлар динамикасы, жауаптардың таралу нәтижелері) дашбордта берілген.